

Europarlamenttivaalin 2024 ulkomainonta

Keskusvaalilautakunta 18.03.2024 § 17
410/00.00.00/2023

Valmistelija

Keskusvaalilautakunnan sihteeri, Sonja Peltonen, puh. 040 152 6085,
sonja.peltonen@iitti.fi

Europarlamenttivaalit toimitetaan sunnuntaina 9.6.2024.
Ennakkoäänestyksen ajanjakso on kotimaassa 29.5.-4.6.2024 (seitsemän päivää keskiviikosta tiistaihin) ja ulkomailla 29.5.-1.6.2024 (neljä päivää keskiviikosta lauantaihin). Suomalaisessa laivassa ulkomaan ennakkoäänestys voidaan aloittaa jo keskiviikkona 22.5.2024.

Kuntaliitto on yleiskirjeellään 17/2023 (1.11.2023) suosittanut ulkomainonnan sallimista kunnan hallinnassa olevilla alueilla viikkoa ennen ennakkoäänestyksen aloittamista. Europarlamenttivaalin ulkomainonta voidaan siis aloittaa niillä alueilla, jotka ovat kunnan hallinnassa ja määräysvallassa 22.5.2024.

Kunnilla ei ole lakisäateistä velvollisuutta vaalimainonnan järjestämiseen, mutta kunnat ovat perinteisesti tarjonneet puolueille ja valitsijayhdistyksille mahdollisuuden ehdokasjulistneiden esillepanoon niille varatuissa telineissä. Vaalimainospaikkojen ylläpito ja maksullisuus vaihtelevat kunnittain.

Ulkomainonnan sallimisessa julkisissa tiloissa on keskeistä ehdokkaiden yhdenvertainen kohtelemine, esimerkiksi vaalimainospaikkojen määrän ja jakautumisen tai kustannusten määräytymisen osalta. Kullekin ehdokkaita asettaneelle ryhmälle tulevan julistetilan sijainti, luettuna vasemmalta oikealle, tulisi määräytyä samassa järjestyksessä kuin ehdokaslistojen yhdistelmässä. Jotta tyhjiä mainospaikkoja ei jäisi, ehdokkaita asettaneilta ryhmiltä voidaan tiedustella, tulevatko he käyttämään mainospaikkoja ja edellyttää vastausta tiettyyn päivämäärään mennessä uhalla, että vaalimainospaikkoja ei heille varata.

Kunnat voivat säädellä maillaan tapahtuvaa mainontaa, huomioiden kuitenkin yhdenvertaisuusnäkökulman toteutumisen. Kampanjointi yksityisten tahojen omistamilla tai hallinnoimilla alueilla on aina luvanvaraista.

Vaalilain (56 §:n ja 72 §:n) mukaan yleisen ennakkoäänestyspaikalla tai vaalipäivän äänestyspaikalla taikka niiden välittömässä läheisyydessä ei saa äänestysaikana pitää puheita, julkipanna tai jakaa painettuja tai kirjoitettuja kehoituksia eikä muutoinkaan vaikuttaa tai yrittää vaikuttaa äänestäjien vaalivapauteen. Käytännössä tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että vaalimainoksia ei tule asettaa ennakkoäänestyspaikkojen tai äänestyspaikkojen läheisyyteen niin, että voidaan katsoa niiden vaikuttavan äänestäjän valintaan. Vaalimainosten ei siten esimerkiksi tule näkyä vaalihuoneistoon tai sen sisäänkäynnille.

litin kunnassa on osoitettu vain yksi kunnan hallinnassa ja määräysvallassa oleva ulkomainontapaikka, Kausalan tori.

Europarlamenttivaalin 2024 vaalimainokset tulee poistaa ulkomainontapaikoilta europarlamenttivaalin seuraavalla viikolla eli viikon kuluessa vaalipäivästä (vko 24).

Esittelijä

Päätösehdotus

Keskusvaalilautakunta päättää, että

- europarlamenttivaalin 2024 ulkomainonta voidaan aloittaa keskiviikkona 22.5.2024 Kausalan torilla. Mainonta muilla litin kunnan omistamilla alueilla ja kiinteistöillä on kielletty.
- litin kunta huolehtii vaalimainostelineiden pystyttämisestä ja poistamisesta.
- vaalimainokset tulee poistaa ulkomainontapaikolta europarlamenttivaaleja seuraavalla viikolla eli viikon kuluessa vaalipäivästä (vko 24).
- puolueet ja valitsijayhdistykset veloitetaan huolehtimaan taulujen siisteydestä.
- kullekin ehdokkaita asettaneelle ryhmälle varataan vähintään yksi kaksipaikkainen ja kaksipuolinen teline julisteita varten.
- kullekin ehdokkaita asettaneelle ryhmälle tulevan julistetilan sijainti, luettuna vasemmalta oikealle määräytyy samassa järjestyksessä kuin ehdokaslistojen yhdistelmässä.
- ehdokkaita asettaneiden ryhmien tulee ilmoittaa litin kunnan keskusvaalilautakunnan sihteerille mainospaikan käytöstä sähköpostitse sonja.peltonen@iitti.fi viimeistään 20.5.2024 klo 16:00 mennessä.
- keskusvaalilautakunnan sihteeri laatii ulkomainonnasta erillisen tiedotteen, joka julkaistaan verkkosivuilla ja lähetetään sähköpostitse niille puolueille ja valinta yhdistyksille, joiden yhteystiedot ovat tiedossa.
- antaa päätöksensä edelleen kunnanhallitukselle tiedoksi.

Päätös

Keskusvaalilautakunta hyväksyi puheenjohtajan ehdotuksen yksimielisesti.